

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ & ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΘΕΜΑ:

Μετάφραση του επιστημονικού άρθρου Jelen, T. G., Bradley, J. D. (2014). Abortion opinion in emerging democracies: Latin America and Central Europe. Politics, Groups, and Identities. 2(1), 52-65.
<http://dx.doi.org/10.1080/21565503.2013.876916>

Ζεύγος Γλωσσών:

Αγγλικά – Ελληνικά

ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

(Ξ2018009)

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΚΕΛΑΝΔΡΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ, 2022

Abortion Opinion in Emerging Democracies: Latin America and Central Europe	Απόψεις για την άμβλωση σε αναδυόμενες δημοκρατίες: Λατινική Αμερική και Κεντρική Ευρώπη
During the last third of the 20th century, and through the first decade of the 21st, the question of legal abortion has been a very controversial issue in many nations around the world. The general trend has been toward increasing liberalization and ease of access to legal abortion, although there has been substantial resistance to government policies which render abortion easier to obtain, and certain nations (most notably the United States) have made changes in abortion policies which have had the effect of restricting abortion access.	Κατά το τελευταίο τρίτο του 20 ^{ου} αιώνα και κατά την πρώτη δεκαετία του 21 ^{ου} αιώνα το ζήτημα της νόμιμης άμβλωσης αποτελεί ένα αμφιλεγόμενο θέμα σε πολλά κράτη σε όλο τον κόσμο. Παρατηρείται μια γενική τάση προς την απελευθέρωση και νομιμοποίηση των αμβλώσεων και την ευκολία στην πρόσβαση σε νόμιμη άμβλωση, αν και υπάρχει έντονη δυσπιστία απέναντι στις κυβερνητικές πολιτικές οι οποίες καθιστούν ευκολότερη την άμβλωση και ορισμένα κράτη (ιδίως οι Ηνωμένες Πολιτείες) έχουν τροποποιήσει τις πολιτικές για την άμβλωση που είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της πρόσβασης σε αμβλώσεις.
In this study, we examine public attitudes toward abortion in two nations which have made their abortion laws more restrictive in recent decades: El Salvador and Poland. We seek to discern whether these policy changes are consistent with public opinion in these countries, and to understand the sources of support for or opposition to legal abortion.	Σε αυτήν την έρευνα, εξετάζουμε τη στάση της κοινής γνώμης απέναντι στις αμβλώσεις σε δύο κράτη που έχουν αυστηροποιήσει τη νομοθεσία τους για τις αμβλώσεις τις τελευταίες δεκαετίες, το Ελ Σαλβαδόρ και την Πολωνία. Στόχος μας είναι να διακρίνουμε εάν αυτές οι αλλαγές στην πολιτική είναι σύμφωνες με την κοινή γνώμη στις συγκεκριμένες χώρες και να κατανοήσουμε τα επιχειρήματα εκείνων που είναι υπέρ ή κατά της νόμιμης άμβλωσης.
In order to gain further insight into mass attitudes toward abortion in El Salvador and Poland, we compare each nation to a comparable, geographically	Για τη διαμόρφωση μιας σαφέστερης εικόνας για την στάση της κοινής γνώμης για τις αμβλώσεις στο Ελ Σαλβαδόρ και στην Πολωνία, συγκρίνουμε κάθε

proximate nation in which there have been few, if any, increases in the restrictiveness of abortion policy. We compare public attitudes toward abortion in El Salvador to those in Mexico, and abortion attitudes in Poland with similar patterns in the Czech Republic.	κράτος με ένα γεωγραφικά εγγύτερο κράτος με το οποίο μπορεί να συγκριθεί και στο οποίο οι πολιτικές των αμβλώσεων, εάν υπάρχουν, είναι πιο αυστηρές. Συγκρίνουμε την γνώμη του κοινού για τις αμβλώσεις στο Ελ Σαλβαδόρ και το Μεξικό και αντίστοιχα στην Πολωνία και την Τσεχική Δημοκρατία.
Abortion Policies in Four Nations	Πολιτικές άμβλωσης σε τέσσερα κράτη
We begin this study with a brief examination of changes in policies toward abortion in each of the four nations considered here. In general, abortion policy has been made more restrictive in El Salvador and Poland, and has been relatively stable in the Czech Republic, and somewhat liberalized in Mexico (Tuman, et. al., 2010). The accounts of the latter two countries are complicated by the post-Communist trend toward privatization in the Czech Republic (which has reduced government support for abortion) and by Mexican federalism (in which a number of states have passed largely symbolic pro-choice laws in response to a very permissive policy in the Federal District of Mexico City.	Ξεκινάμε αυτήν την έρευνα με μια σύντομη μελέτη των αλλαγών στις πολιτικές άμβλωσης σε καθένα από τα τέσσερα κράτη που εξετάζουμε. Εν γένει η πολιτική των αμβλώσεων έχει γίνει πιο αυστηρή στο Ελ Σαλβαδόρ και στην Πολωνία, δεν έχει μεταβληθεί στην Τσεχική Δημοκρατία και στο Μεξικό έχει γίνει κατά κάποιον τρόπο λιγότερο αυστηρή (Tuman, et. al., 2010). Οι εκτιμήσεις από τις δύο τελευταίες χώρες είναι περίπλοκες λόγω της τάσης προς την ιδιωτικοποίηση που επικρατεί μετά τον κομμουνισμό στην Τσεχική Δημοκρατία (που έχει μειώσει την υποστήριξη της κυβέρνησης για τις αμβλώσεις) και λόγω του φεντεραλισμού στο Μεξικό (στο οποίο αρκετές πολιτείες έχουν εγκρίνει πολλούς μη αναγκαστικούς νόμους υπέρ του δικαιώματος επιλογής για την άμβλωση αντιδρώντας με αυτόν τον τρόπο στην πολύ ανεκτική πολιτική στην ομοσπονδιακή διοικητική περιφέρεια της Πόλης του Μεξικό.
Mexico	Μεξικό
Mexico, officially known as the United Mexican States, is a federal	Το Μεξικό, που είναι επίσης γνωστό ως Ηνωμένες Πολιτείες του

system similar to the United States where each state has the ability to restrict or liberalize abortion as long as the laws of the state do not violate the Mexican Constitution. Because of this, access to abortion in Mexico varies throughout the nation. The Mexican government addressed abortion in 1931 by making abortion illegal in the Mexican Code for the Federal District except when the abortion is caused by the negligence of the mother, continuation of the pregnancy endangers the life of the mother, or in pregnancy resulting from rape. In the case of rape, the pregnant woman needs to petition the state's attorney general for permission to have the abortion. In all cases the performing physician must obtain the consent of another physician unless the delay in doing so would place the mother in further harm. This criminal code outlines punishment on illegal abortions for both the mother and for the provider (UN Report-Mexico, 2003: Haussman, 2005).	Μεξικού, είναι ένα ομοσπονδιακό σύστημα παρόμοιο με των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου κάθε πολιτεία έχει την δυνατότητα να περιορίσει ή να απελευθερώσει τις αμβλώσεις εφόσον οι νόμοι της πολιτείας δεν παραβιάζουν το Μεξικανικό Σύνταγμα. Εξαιτίας αυτού η πρόσβαση στην άμβλωση στο Μεξικό ποικίλλει ανάλογα με την πολιτεία. Η κυβέρνηση του Μεξικό αντιμετώπισε το ζήτημα των αμβλώσεων το 1931 καθιστώντας τις παράνομες στον νομικό κώδικα της ομοσπονδιακής διοικητικής περιφέρειας του Μεξικό εκτός των περιπτώσεων που η άμβλωση προκύπτει από αμέλεια της μητέρας, η συνέχιση της εγκυμοσύνης θέτει σε κίνδυνο την ζωή της μητέρας ή η εγκυμοσύνη είναι αποτέλεσμα βιασμού. Στην περίπτωση του βιασμού η εγκυμονούσα χρειάζεται να υποβάλλει αίτηση στον γενικό εισαγγελέα για χορήγηση άδειας, ώστε να προχωρήσει σε άμβλωση. Σε κάθε περίπτωση ο θεράπων ιατρός οφείλει να λάβει τη συγκατάθεση ενός άλλου ιατρού, εκτός και εάν η καθυστέρηση λόγω αυτής της διαδικασίας πρόκειται να θέσει την μητέρα σε περαιτέρω κίνδυνο. Αυτός ο ποινικός κώδικας ορίζει τις κυρώσεις για τις παράνομες αμβλώσεις τόσο για τη μητέρα όσο και για το άτομο που παρέχει υπηρεσίες άμβλωσης (UN Report-Mexico, 2003: Haussman, 2005).
Over the years, many Mexican states and the Federal District of Mexico City have passed additional laws governing abortion. For the	Με την πάροδο των ετών πολλές πολιτείες του Μεξικό και η ομοσπονδιακή διοικητική περιφέρεια της πόλης του Μεξικό

purpose of brevity only a few of the state and federal laws will be listed. First will be a listing of two laws which have restricted access to abortion in Guanajuato and Queretaro, Mexico. In February of 1987 the Criminal Code of Guanajuato restricted abortion to only being allowed when the pregnancy is the result of rape. In the same vein, the state of Queretaro amended its Criminal Code in July of 1987 to only allow abortion when the pregnancy is the result of rape as well, but this revision to the code was suspended in 1991 (UN Report-Mexico, 2003: Haussman, 2005; Elu, 1999).	έχουν εγκρίνει επιπρόσθετους νόμους που διέπουν τις αμβλώσεις. Για λόγους συντομίας θα αναφερθούν μόνο μερικοί πολιτειακοί και ομοσπονδιακοί νόμοι. Καταρχάς θα γίνει αναφορά σε δύο νόμους που περιορίζουν την πρόσβαση στην άμβλωση στο Γκουαναχουάτο και Κερέταρο στο Μεξικό. Τον Φεβρουάριο του 1987 ο ποινικός κώδικας του Γκουαναχουάτο περιόρισε την άμβλωση σε τέτοιο βαθμό, ώστε επιτρεπόταν μόνο όταν η εγκυμοσύνη είναι αποτέλεσμα βιασμού. Ομοίως, η πολιτεία του Κερέταρο τροποποίησε τον ποινικό της κώδικα τον Ιούλιο του 1987 επιτρέποντας επίσης την εγκυμοσύνη μόνο όταν είναι αποτέλεσμα βιασμού. Ωστόσο, η συγκεκριμένη αναθεώρηση του κώδικα ανεστάλη το 1991 (UN Report-Mexico, 2003: Haussman, 2005; Elu, 1999)
In response to those restrictions, many states passed law liberalizing access to abortion. In August of 1982 the Criminal Code of Jalisco was amended to allow abortion when continuation of the pregnancy presents a serious threat to the health of the mother. This differed from the federal code in that the federal code allows for abortion only if the mother's life is in danger. In September of 1982 the Criminal Code of Coahuila was changed to allow for abortion if there is good reason to believe that the fetus will suffer from severe genetic or congenital defects. The Yucatan made a unique change to its Social Welfare Code in November of 1987 by allowing	Πολλές πολιτείες αντιδρώντας σε αυτούς τους περιορισμούς ενέκριναν νόμους που καθιστούσαν ελεύθερη την πρόσβαση στην άμβλωση. Τον Αύγουστο του 1982 ο ποινικός κώδικας του Χαλίσκο τροποποιήθηκε, ώστε να επιτρέπεται η άμβλωση, όταν η συνέχιση της εγκυμοσύνης παρουσιάζει σοβαρή απειλή για την υγεία της μητέρας. Αυτό διέφερε από τον ομοσπονδιακό κώδικα ως προς το ότι ο ομοσπονδιακός κώδικας επιτρέπει την άμβλωση μόνο εάν η ζωή της μητέρας βρίσκεται σε κίνδυνο. Τον Σεπτέμβριο του 1982 ο ποινικός κώδικας της Κοαχουίλα τροποποιήθηκε και επιτράπηκαν οι

abortion if the mother already has 3 children or if another child would place serious financial constraints on the mother. Going well beyond the changes of the Yucatan, the state of Chiapas amended its Criminal Code in October of 1990 allowing for abortion on medical grounds in cases of rape, genetic defects, for family planning purposes if agreed upon by the "couple," or if the pregnant woman is single. This is important because except for some minor details it basically allows for abortion on demand. And as to the matter of abortion on demand, in April of 2007 the Federal District of Mexico City legalized abortion without restrictions up to the twelfth week of the pregnancy (UN Report-Mexico, 2003: Haussman, 2005; Elu, 1999).	αμβλώσεις εάν υπήρχε βάσιμος λόγος να θεωρηθούν ότι το έμβρυο θα έπασχε από σοβαρές γενετικές ανωμαλίες ή διαταραχές εκ γενετής. Το Γιουκατάν έκανε μια μοναδική αλλαγή στον κώδικα κοινωνικής πρόνοιας τον Νοέμβριο του 1987 επιτρέποντας την άμβλωση, εάν η μητέρα έχει ήδη τρία παιδιά ή εάν κάποιος άλλο παιδί θα έθετε σοβαρούς οικονομικούς περιορισμούς στη μητέρα. Υπερβαίνοντας κατά πολύ τις τροποποιήσεις στο Γιουκατάν, η πολιτεία της Τσιάπας τροποποίησε τον ποινικό της κώδικα τον Οκτώβριο του 1990 και επιτράπηκε η άμβλωση για ιατρικούς λόγους σε περιπτώσεις βιασμού, γενετικών ανωμαλιών, για λόγους οικογενειακού προγραμματισμού εάν συμφωνηθούν από το «ζευγάρι» ή εάν η εγκυμονούσα είναι ελεύθερη. Αυτό είναι σημαντικό επειδή εκτός από κάποιες ασήμαντες λεπτομέρειες ουσιαστικά επέτρεψε την άμβλωση κατόπιν επιλογής. Σε ό,τι αφορά το ζήτημα της άμβλωσης κατόπιν επιλογής τον Απρίλιο του 2007 η ομοσπονδιακή διοικητική περιφέρεια της πόλης του Μεξικό νομιμοποίησε την άμβλωση δίχως περιορισμούς έως την δωδέκατη εβδομάδα κύησης (UN Report-Mexico, 2003: Haussman, 2005; Elu, 1999).
--	---

The 2007 legalization of abortion in Mexico City has created blowback throughout Mexico. Since the Mexico City law went into effect, eighteen out of thirty-one Mexican states have enacted laws granting personhood from the moment of conception. The state of Baja California enacted a law in 2008 bestowing “personhood” rights from the moment of conception. This law was challenged in the Mexico Supreme Court in 2011, but the challenge failed to obtain the number of votes needed to overturn the law (Ellingwood, 2011).	Η νομιμοποίηση των αμβλώσεων του 2007 στην Πόλη του Μεξικό προκάλεσε αντιδράσεις σε όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες του Μεξικό. Από τη στιγμή που ο νόμος της Πόλης του Μεξικό τέθηκε σε ισχύ, 18 από τις 31 πολιτείες του Μεξικό έχουν θεσπίσει νόμους που αναγνωρίζουν το έμβρυο ως πρόσωπο δικαίου που χρήζει νομικής προστασίας από τη στιγμή της σύλληψης. Η πολιτεία της Μπάχα στην Καλιφόρνια εφάρμοσε έναν νόμο το 2008, ο οποίος αναγνωρίζει δικαιώματα «προσωπικότητας» από τη στιγμή της σύλληψης. Αυτός ο νόμος προσβλήθηκε ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου του Μεξικό το 2011, αλλά η προσβολή δεν κατάφερε να λάβει τον αριθμό των ψήφων που ήταν απαραίτητος για να ακυρωθεί ο νόμος (Ellingwood, 2011).
El Salvador	Ελ Σαλβαδόρ
In 1956 the Penal Code of El Salvador outlawed abortion with no exceptions. However, interpretation of the “general principles of criminal law” in the Penal Code allowed for abortion if it was necessary to save the life of the mother. In 1973, The Penal Code of El Salvador was amended to clear up the ambiguity of the “general principles of criminal law” to allow for abortions to be performed if it was the only means to save the life of the mother, if the pregnancy was the result of rape or statutory rape, or if there were foreseeable serious fetal deformity. Additionally, this new law recognized the concept of	Το 1956 ο ποινικός κώδικας του Ελ Σαλβαδόρ έθεσε εκτός νόμου την άμβλωση δίχως εξαιρέσεις. Ωστόσο, η ερμηνεία των «γενικών αρχών της ποινικής νομοθεσίας» στον ποινικό κώδικα επέτρεπε την άμβλωση, εάν ήταν απαραίτητη για να σωθεί η ζωή της μητέρας. Το 1973 ο ποινικός κώδικας του Ελ Σαλβαδόρ τροποποιήθηκε για να αποσαφηνιστεί η αμφισημία των «γενικών αρχών της ποινικής νομοθεσίας», ώστε να επιτρέπεται η άμβλωση εάν αυτή αποτελεί τον μόνο τρόπο για να σωθεί η ζωή της μητέρας, εάν η εγκυμοσύνη ήταν το αποτέλεσμα βιασμού ή βιασμού ανηλίκου ή εάν υπάρχουν ενδείξεις για σοβαρή παραμόρφωση του

honoris causa, and reduced penalties on women who caused their own abortions or sought an abortion in order to protect their own reputation (UN Report-El Salvador, 2003)	εμβρύου. Επιπλέον, αυτός ο νέος νόμος αναγνώρισε την έννοια του honoris causa και μείωσε τις κυρώσεις στις γυναίκες που προκάλεσαν οι ίδιες τις εκτρώσεις ή προσπάθησαν να κάνουν έκτρωση για να προστατέψουν τη φήμη τους (UN Report-El Salvador, 2003).
In April of 1998, The Penal Code of El Salvador was once again amended to remove all exceptions to the prohibition against abortion thus making abortion for any reason a criminal act. This is the legal code that still exists in El Salvador (UN Report-El Salvador, 2003). The Code also mandates punishment for inducing abortion for both the mother and anyone who assist in the abortion as two to eight years imprisonment. Inducement of abortion without the consent of the mother is punishable by four to ten years imprisonment. For health care providers who assist in an abortion the punishment is imprisonment for six to twelve years. The criminality of abortion is actively pursued by prosecutors in El Salvador with police and medical investigations with prosecutions being common (Hitt, 2006)	Τον Απρίλιο του 1998 ο ποινικός κώδικας του Ελ Σαλβαδόρ τροποποιήθηκε για άλλη μια φορά και αφαιρέθηκαν όλες οι εξαιρέσεις στην απαγόρευση κατά της άμβλωσης καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο την άμβλωση για οποιονδήποτε λόγο μια αξιόποινη πράξη. Ο συγκεκριμένος νομικός κώδικας ισχύει ακόμα στο Ελ Σαλβαδόρ (UN Report-El Salvador, 2003). Ο κώδικας επιβάλλει επίσης τιμωρία για την άμβλωση που προκαλείται εκούσια εξίσου για τη μητέρα και για οποιοδήποτε άτομο το οποίο συμμετέχει στην διαδικασία της άμβλωσης με δύο έως οκτώ έτη φυλάκισης. Η αναγκαστική έκτρωση χωρίς τη συγκατάθεση της μητέρας τιμωρείται με τέσσερα έως δέκα έτη φυλάκισης. Για τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης οι οποίοι συμμετέχουν σε μια άμβλωση η τιμωρία είναι η φυλάκιση τεσσάρων έως δώδεκα ετών. Η άμβλωση θεωρείται έγκλημα και διώκεται ενεργά από τους εισαγγελείς στο Ελ Σαλβαδόρ και οι αστυνομικές και ιατρικές έρευνες για την άσκηση ποινικής δίωξης είναι σύνηθες φαινόμενο (Hitt, 2006)
The Constitution of El Salvador was amended in 1999 to state that	Το Σύνταγμα του Ελ Σαλβαδόρ τροποποιήθηκε το 1999 οπότε και

human life begins at conception, thus awarding legal status to fetuses. Article 1 of the El Salvadorian Constitution declares: El Salvador recognizes the human person as the origin and the end of the activity of the State, which is organized to attain justice, judicial security, and the common good. In that same manner, it recognizes as a human person every human being since the moment of conception. In consequence, it is the obligation of the State to secure for the inhabitants of the Republic, the enjoyment of liberty, health, culture, economic well-being and social justice.	ορίστηκε ότι η ανθρώπινη ζωή ξεκινά κατά τη σύλληψη χορηγώντας με αυτόν τον τρόπο νομική υπόσταση στα έμβρυα. Το άρθρο 1 του Συντάγματος του Ελ Σαλβαδόρ διακηρύσσει το εξής: το Ελ Σαλβαδόρ αναγνωρίζει το ανθρώπινο ον ως την αφετηρία και το τέλος της δράσης της πολιτείας, η οποία οργανώνεται για να επιτυγχάνει δικαιοσύνη, τη δικαστική ασφάλεια και το κοινό καλό. Ομοίως αναγνωρίζει ως ανθρώπινο ον κάθε ανθρώπινη ύπαρξη από τη στιγμή της σύλληψης. Συνεπώς, αποτελεί υποχρέωση της πολιτείας να εξασφαλίσει στους κατοίκους της Δημοκρατίας του Ελ Σαλβαδόρ την απόλαυση της ελευθερίας, της υγείας, του πολιτισμού, της οικονομικής ευημερίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.
To this date, abortions under any circumstances are illegal in El Salvador.	Μέχρι σήμερα οι αμβλώσεις κάτω από οποιαδήποτε συνθήκες είναι έγκυρες στο Ελ Σαλβαδόρ.
Czech Republic	Τσεχική Δημοκρατία
Originally the Czech Republic was part of the Austro-Hungarian Empire before the end of the First World War in 1918. The monarchy of the Austro-Hungarian Empire held a very unfavorable view of abortion and in 1852 passed Act 117/1852 of the Empire Code which made abortion illegal and leveled heavy punishment for breaking the law (Sracek, 1988). Even though abortion was illegal in the area that was later to be designated Czechoslovakia, it is estimated that up to 100,000 abortions were performed yearly in	Αρχικά η Τσεχική Δημοκρατία ήταν τμήμα της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας πριν το τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου το 1918. Η Αυστροουγγρική Αυτοκρατορία είχε μια πολύ αρνητική άποψη για τις αμβλώσεις και το 1852 ψήφισε τον νόμο 117/1852 του αυτοκρατορικού κώδικα που καθιστούσε παράνομη την άμβλωση και επέβαλλε βαρύτατες ποινές για την παραβίαση του νόμου (Sracek, 1988). Παρόλο που η άμβλωση ήταν παράνομη στην επικράτεια που αργότερα θα χαρακτηριζόταν Τσεχοσλοβακία, υπολογίζεται ότι

the first part of the 20th century (Uzel, 1994; Sreckek 1988).	πραγματοποιήθηκαν έως και 100.000 αμβλώσεις ετησίως στις αρχές του 20 ^{ου} αιώνα (Uzel, 1994; Sreckek 1988).
Czechoslovakia was formed in 1918 by the Armistice ending WWI. The newly formed country kept the existing law concerning abortion established under the Empire Code of AustroHungary. However, there was a movement to reduce the restrictive nature of the law by women's groups, doctors and others. This effort seceded in a modification of the law to allow abortion if it was necessary to save the life of the mother as outlined in section 144 of the 77/1920 official code.	Η Τσεχοσλοβακία σχηματίστηκε το 1918 από την εκκευρία, η οποία τερμάτισε τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η νεοσυσταθείσα χώρα διατήρησε τον υπάρχοντα νόμο που αφορούσε τις αμβλώσεις, ο οποίος θεσπίστηκε υπό τον αυτοκρατορικό κώδικα της Αυστροουγγαρίας. Ωστόσο, υπήρχε ένα κίνημα για να μειωθεί ο περιοριστικός χαρακτήρας του νόμου από οργανώσεις γυναικών, γιατρών και άλλων. Αυτή η προσπάθεια τερματίστηκε με μια τροποποίηση του νόμου που επέτρεπε την άμβλωση, εάν ήταν απαραίτητη για να σωθεί η ζωή της μητέρας όπως ορίζεται στη ενότητα 144 του νόμου 77/1920 του επίσημου κώδικα.
In 1948 a coup d'état brought Soviet backed communist rule to Czechoslovakia. With the change in political ideology a general trend to a more liberalized abortion policy began, but it was not an immediate change. The first change occurred in 1950 with the passing of criminal law 86/1950 which legalized abortion if carrying the fetus to term created a serious health hazard for the mother or if there was evidence of genetic defect (UN Report-Czech, 2003). Still, because abortion was still highly restricted, illegal abortions rates remind high at an estimated 100,000 per year even though women receiving abortions could be imprisoned for up to one year and the person	Το 1948 ένα πραξικόπημα επανάφερε στην Τσεχοσλοβακία τον κομμουνιστικό νόμο, τον οποίο στήριζε η Σοβιετική Ένωση. Με την αλλαγή στην πολιτική ιδεολογία ξεκίνησε μια γενική τάση προς μια πιο φιλελεύθερη πολιτική για τις αμβλώσεις, δεν ήταν όμως μια άμεση αλλαγή. Η πρώτη αλλαγή πραγματοποιήθηκε το 1950 με την ψήφιση του ποινικού νόμου 86/1950, ο οποίος νομιμοποιούσε την άμβλωση εάν η κύηση του εμβρύου έως το τέλος δημιουργούσε σοβαρό κίνδυνο στην υγεία της μητέρας ή αποτελούσε ένδειξη γενετικής ανωμαλίας (UN Report-Czech, 2003). Εντούτοις, επειδή υπήρχαν ακόμα περιορισμοί για τις

performing the abortion could face up to ten years imprisonment (Srecek, 1988).	αμβλώσεις, τα ποσοστά των παράνομων αμβλώσεων παρέμεναν υψηλά σε ένα ποσοστό που εκτιμάται ότι έφτανε στις 100.000 ετησίως ακόμα και εάν οι γυναίκες που πραγματοποιούσαν τις αμβλώσεις υπήρχε πιθανότητα να φυλακιστούν για έως και ένα έτος και το άτομο που πραγματοποιούσε την άμβλωση μπορεί να αντιμετωπίζει ποινή έως και 10 ετών φυλάκισης (Srecek, 1988).
In 1957, the Abortion Act (68/1957) was passed in Czechoslovakia which made abortion much more accessible to women. This change came after two years of debate and discussion over liberalizing the abortion laws. Under the new act abortions could be sought if the mother already had a large number of children, housing problems existed that would have made child rearing difficult, or if the mother was single (Uzel, 1994). Abortions could not be granted on the simple request of the mother, but instead had to be approved by a commission of state and medical professionals. This act also removed legal punishment against women who obtained illegal abortions and reduced the prison sentence for the provider from ten years to five (UN Report-Czech, 2003)	Το 1957 ψηφίστηκε στην Τσεχοσλοβακία ο νόμος περί αμβλώσεων (68/1957) που καθιστούσε την άμβλωση περισσότερο προσβάσιμη στις γυναίκες. Αυτή η αλλαγή ήρθε δύο χρόνια μετά τον δημόσιο διάλογο και τη συζήτηση για τους σχετικούς με την άμβλωση νόμους και την φιλελευθεροποίησή τους. Σύμφωνα με τον νέο νόμο οι αμβλώσεις μπορούσαν να πραγματοποιηθούν, εάν η μητέρα είχε αποκτήσει ήδη πολλά παιδιά, εάν υπήρχαν προβλήματα στέγασης που θα καθιστούσαν δύσκολη την ανατροφή του παιδιού ή εάν η μητέρα δεν είχε σύντροφο (Uzel, 1994). Οι αμβλώσεις δεν μπορούσαν να επιτραπούν απλώς με το αίτημα της μητέρας, αλλά αντ' αυτού έπρεπε να εγκριθούν από μια επιτροπή της πολιτείας και από επαγγελματίες υγείας. Αυτός ο νόμος αφαίρεσε επίσης τις νομικές κυρώσεις απέναντι στις γυναίκες που πραγματοποιούσαν παράνομα τις αμβλώσεις και μείωσε την ποινή φυλάκισης για όποιον παρείχε τέτοιες υπηρεσίες

	από τα δέκα στα πέντε έτη (UN Report-Czech, 2003).
From 1957 to the mid 1970s access to abortion became more difficult to obtain. In 1963 abortion was restricted by charging fees for abortion whereas before it had been funded by the state. Additionally under this new regulation, the abortion had to be performed locally, meaning the mother could not travel to better facilities or receive an abortion away from her town of residence. These restrictions caused a drop in the rate of legal abortions performed throughout the country. Throughout the late 1960s and early 1970s there was a general trend among the governing commissions which judged the need for abortion on a case by case basis to be more restrictive, but with the tough economic conditions of the mid 1970s, which placed financial burdens on many of the citizens of Czechoslovakia, the commissions became more liberal with their approvals (Uzel, 1994).	Από το 1957 έως τα μέσα της δεκαετίας του 1970 ήταν πιο δύσκολο να αποκτήσει μια γυναίκα πρόσβαση στην άμβλωση. Το 1963 υπήρχαν περιορισμοί για την άμβλωση εξαιτίας της επιβολής τέλους για την άμβλωση ενώ προηγουμένως χρηματοδοτούνταν από την πολιτεία. Επιπροσθέτως σύμφωνα με αυτή τη νέα ρύθμιση η άμβλωση έπρεπε να πραγματοποιηθεί σε τοπικό επίπεδο, γεγονός το οποίο σήμαινε ότι η μητέρα δεν μπορούσε να ταξιδέψει σε καλύτερες εγκαταστάσεις ή να πραγματοποιήσει την άμβλωση μακριά από την πόλη κατοικίας της. Αυτοί οι περιορισμοί είχαν ως αποτέλεσμα την μείωση στο ποσοστό των νόμιμων αμβλώσεων που πραγματοποιήθηκαν σε όλη τη χώρα. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 έως και της αρχής της δεκαετίας του 1970 επικρατούσε μια γενική τάση μεταξύ των κυβερνητικών επιτροπών σύμφωνα με την οποία έκριναν ότι η εξέταση για την ανάγκη άμβλωσης κατά περίπτωση ήταν περισσότερο περιοριστική. Ωστόσο, με τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες στα μέσα της δεκαετίας του 1970, οι οποίες επέβαλλαν οικονομική επιβάρυνση σε μεγάλο αριθμό πολιτών της Τσεχοσλοβακίας, οι αποφάσεις των επιτροπών ήταν λιγότερο αυστηρές (Uzel, 1994).
In 1986 the abortion law was amended to remove the commission from the decision	Το 1986 ο νόμος για τις αμβλώσεις τροποποιήθηκε και η επιτροπή δεν συμμετείχε στη διαδικασία της

making process for abortions under twelve weeks gestation. A woman was not allowed to have two abortion within a six month period unless the woman was over 35, had had two previous deliveries, or if the pregnancy was the result of rape. If the woman was under the age of 16, a legal representative had to consent to the procedure. If she was between the age of 16 and 18, her legal representative merely had to be informed of the procedure. After 12 weeks of pregnancy, a commission was necessary to approve an abortion, and was restricted to allowing abortions only in the case that the mother's life was in danger, or if there was evidence of fetal impairment. All abortion had to be performed in a hospital (UN Report-Czech, 2003)	λήψης αποφάσεων για τις αμβλώσεις κάτω των δώδεκα εβδομάδων κύησης. Μια γυναίκα δεν επιτρεπόταν να πραγματοποιήσει δύο αμβλώσεις εντός μιας περιόδου έξι μηνών εκτός και εάν η γυναίκα ήταν άνω των 35 ετών, είχε γεννήσει προηγουμένως δύο φορές ή εάν η εγκυμοσύνη ήταν αποτέλεσμα βιασμού. Εάν η γυναίκα ήταν κάτω των 16 ετών, ένας νόμιμος εκπρόσωπος έπρεπε να δώσει τη συγκατάθεση του για την διαδικασία. Εάν ήταν μεταξύ των 16 και 18 ετών ο νόμιμος εκπρόσωπός της έπρεπε απλώς να ενημερωθεί για τη διαδικασία. Μετά από 12 εβδομάδες κύησης ήταν απαραίτητο μια επιτροπή να εγκρίνει την άμβλωση και μπορούσε να επιτρέψει τις αμβλώσεις μόνο στην περίπτωση που η ζωή της μητέρας βρισκόταν σε κίνδυνο ή εάν υπήρχε ένδειξη για ανεπάρκεια του εμβρύου. Όλες οι αμβλώσεις έπρεπε να πραγματοποιηθούν σε ένα νοσοκομείο (UN Report-Czech, 2003).
Communism fell in June of 1990 allowing for free elections for the first time in 40 years. Although there was an increase in religiously minded organizations and politicians participating in Czechoslovakian politics, abortion remained legal and fairly liberalized with the only change being a reduction in state financial support, which had gradually returned after the 1963 legislation, for the performing of abortions. The Czech Republic peacefully separated from Slovakia in 1993, but this caused no	Ο κομμουνισμός έπεσε τον Ιούνιο του 1990 και επιτράπηκε η διεξαγωγή ελεύθερων εκλογών για πρώτη φορά στα 40 χρόνια. Παρόλο που παρατηρήθηκε αύξηση στις θρησκευτικές οργανώσεις και στους πολιτικούς που συμμετείχαν στα πολιτικά δρώμενα της Τσεχοσλοβακίας, οι αμβλώσεις παρέμειναν νόμιμες και δεν ήταν πολύ αυστηρές με μόνη διαφορά τη μείωση της οικονομικής στήριξης από την πολιτεία, η οποία είχε επανέλθει βαθμιαία μετά τη νομοθεσία του

change in the abortion policy for the Czech Republic other than abortions services which had received state financial support were ended except when medically necessitated. To this date abortion remains legal and fairly easy to obtain in the Czech Republic.	1963 για την πραγματοποίηση των αμβλώσεων. Η Τσεχική Δημοκρατία διαχωρίστηκε ειρηνικά από την Σλοβακία το 1993, αλλά αυτό δεν προκάλεσε κάποια αλλαγή στην πολιτική των αμβλώσεων για την Τσεχική Δημοκρατία παρά το ότι οι υπηρεσίες άμβλωσης που λάμβαναν οικονομική στήριξη από την πολιτεία έπαψαν με μόνη εξαίρεση στην περίπτωση που ήταν ιατρικά απαραίτητο. Έως και σήμερα η άμβλωση παραμένει νόμιμη και η πρόσβαση σε αυτή είναι αρκετά εύκολη στην Τσεχική Δημοκρατία.
Poland	Πολωνία
Under Article 130 of the 1818 First Sovereign Legal Code of Poland, abortion was a criminal act if it was performed without the consent of the mother. A criminal act of this nature could result in a punishment of three to ten years of hard labor. But according to Article 323 of the same code, an abortion performed with the consent of the mother, to include a self-induced abortion, was treated as a misdemeanor with punishment being one to three years of house detention. There were no exceptions as to why the abortion was performed (Plakwicz & Zielinska, 1994). This law remained in effect till after WWI. Between 1818 and 1918 Poland went through several changes in government structure with finally the Republic of Poland being created at the end of the First World War.	Σύμφωνα με το άρθρο 130 του πρώτου νομικού κώδικα της Πολωνίας του 1818 η άμβλωση ήταν μια εγκληματική πράξη εάν πραγματοποιούνταν χωρίς τη συγκατάθεση της μητέρας. Μια εγκληματική πράξη τέτοιας φύσης θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την τιμωρία τριών έως δέκα ετών σκληρής εργασίας. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 323 του ίδιου κώδικα μια άμβλωση που πραγματοποιείται με τη συγκατάθεση της μητέρας, συμπεριλαμβανομένης και της αυτοπροκαλούμενης άμβλωσης, θεωρούταν ως πλημμέλημα και η ποινή ήταν ένα έως τρία έτη κατ'οίκον περιορισμός. Δεν υπήρχαν εξαιρέσεις όσον αφορά τον λόγο που πραγματοποιήθηκε η άμβλωση (Plakwicz & Zielinska, 1994). Αυτός ο νόμος παρέμεινε σε ισχύ μέχρι και μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Μεταξύ του 1818 και 1918 η δομή της

	κυβέρνησης της Πολωνίας υπέστη πολλές μεταβολές και εν τέλει συστάθηκε η Δημοκρατία της Πολωνίας στο τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.
In 1932, articles 231-234 were added to the Polish Penal Code by the president of the Republic of Poland that allowed for abortions as long as they were performed by a physician, and the pregnancy resulted from either a crime or it endangered the life of the mother. In addition, the law required the assent of two other physicians that the procedure was necessary because the pregnancy meet one of the two aforementioned conditions (Okalski 1998; UN Report-Poland, 2003). This remained the legal status of abortion for the next two decades till the communist formally came to power in 1952 and a dialogue was started about liberalizing the restrictions on abortion.	Το 1932 προστέθηκαν τα άρθρα 231-234 στον πολωνικό ποινικό κώδικα από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας τα οποία επέτρεψαν τις αμβλώσεις εφόσον πραγματοποιούνταν από ιατρούς και η εγκυμοσύνη δεν ήταν αποτέλεσμα είτε κάποιου εγκλήματος είτε δεν έθετε σε κίνδυνο τη ζωή της μητέρας. Επιπλέον, ο νόμος απαιτούσε τη συγκατάθεση άλλων δύο ιατρών ότι η διαδικασία ήταν απαραίτητη επειδή η εγκυμοσύνη πληροί μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις (Okalski 1998; UN Report-Poland, 2003). Αυτό ήταν το νομικό καθεστώς που παρέμεινε σχετικά με τις αμβλώσεις για τις επόμενες δύο δεκαετίες έως ότου οι κομμουνιστές ανήλθαν στην εξουσία επισήμως το 1952 και ξεκίνησε ένας διάλογος για την φιλελευθεροποίηση των περιορισμών στις αμβλώσεις.
Law No 61, adopted by the Polish Parliament (Sejm) in 1956, expanded access to abortion by removing the necessity for the approval of other physicians and by creating the additional category of “difficult living conditions.” This became somewhat of a catchall phrase meaning that a woman could receive a legal abortion as long as she could find a physician willing to perform the abortion, and who would agree that it was being done because to continue the	Ο νόμος 61 που υιοθετήθηκε από το Κοινοβούλιο της Πολωνίας (Sejm) το 1956 διέυρνε την πρόσβαση στην άμβλωση με την άρση της αναγκαιότητας για την έγκριση από άλλους ιατρούς και με τη δημιουργία μιας επιπρόσθετης κατηγορίας για «δύσκολες συνθήκες διαβίωσης». Αυτή έγινε μια γενική φράση που κάλυπτε τα πάντα και σήμαινε ότι μια γυναίκα μπορούσε να πραγματοποιήσει μια νόμιμη άμβλωση εφόσον μπορούσε να βρει έναν ιατρό που

pregnancy would place “difficult living conditions” on the mother (UN Report-Poland, 2003). Various changes were made to the law till the fall of communism in 1990, but practically all of the changes made obtaining an abortion easier.	ήταν πρόθυμος να κάνει την άμβλωση και ο οποίος θα συμφωνούσε ότι πραγματοποίησε τη διαδικασία διότι η συνέχιση της εγκυμοσύνης θα έθετε τη μητέρα σε «δύσκολες συνθήκες διαβίωσης» (UN Report-Poland, 2003). Στον νόμο έγιναν ποικίλες αλλαγές έως την πτώση του κομμουνισμού το 1990, πρακτικά ωστόσο όλες οι αλλαγές έκαναν ευκολότερη την πρόσβαση στην άμβλωση.
Starting in 1990 access to abortion became increasingly more difficult in Poland. In April of 1990 the minister for health and social welfare issued a directive that required women who wished to obtain an abortion under the “difficult living conditions” standard to seek approval from two separate gynecologists and a general medical practitioner. This was followed in 1993 by the Sejm passing legislation that completely eliminated “difficult living condition” as a reason for seeking an abortion. After this new law was enacted a woman could obtain an abortion only if there was a serious threat to her life or health, if the pregnancy was the result of a crime (rape, incest), or if there was serious and irreversible damage to the fetus. This law additionally required that all abortions had to be approved by two separate physicians and by a prosecutor in the cases where the pregnancy was the result of a crime (UN Report-Poland, 2003).	Από το 1990 η πρόσβαση στην άμβλωση έγινε ολοένα και πιο δύσκολη στην Πολωνία. Τον Απρίλιο του 1990 ο υπουργός υγείας και κοινωνικής πρόνοιας εξέδωσε μια οδηγία που απαιτούσε από τις γυναίκες που επιθυμούσαν να πραγματοποιήσουν άμβλωση σύμφωνα με το πρότυπο των «δύσκολων συνθηκών διαβίωσης» να ζητήσει έγκριση από δύο διαφορετικούς γυναικολόγους και έναν γενικό ιατρό. Μετά από αυτή την οδηγία το 1993 το Κοινοβούλιο της Πολωνίας ψήφισε νομοθεσία που κατάργησε πλήρως τις «δύσκολες συνθήκες διαβίωσης» ως λόγο άμβλωσης. Αφού ο συγκεκριμένος νόμος τέθηκε σε ισχύ, μια γυναίκα μπορούσε να κάνει άμβλωση μόνο εάν υπήρχε σοβαρή απειλή για τη ζωή ή την υγεία της, εάν η εγκυμοσύνη ήταν αποτέλεσμα εγκλήματος (βιασμός, αιμομιξία), ή εάν υπήρχε σοβαρή και μη αναστρέψιμη βλάβη στο έμβρυο. Αυτός ο νόμος απαιτούσε επίσης την έγκριση όλων των αμβλώσεων από δύο διαφορετικούς ιατρούς και από έναν εισαγγελέα για

	υποθέσεις στις οποίες η εγκυμοσύνη ήταν αποτέλεσμα εγκλήματος (UN Report-Poland, 2003).
In 1996, the Sejm moved to liberalize the abortion laws and allow for abortions once again under “difficult living conditions,” but also for “precarious personal situations.” Under the new law a woman requesting an abortion had to submit a written request for the abortion, receive counseling, and then wait three days after the counseling before the abortion could be performed. This measure was passed, but it was struck down in 1997 by Poland’s Constitutional Tribunal on the grounds that abortion violated the Constitution’s implied guarantee of the right to life (UN Report-Poland, 2003; Jelen & Wilcox 2005). The reversal of the 1996 legislative effort returned Poland to the restrictive abortion law of 1993 which are still in effect today. In 2004, Poland joined the European Union, but Poland has made no changes to its abortion laws nor was it required to by its membership in the European Union	Το 1996 το Κοινοβούλιο της Πολωνίας προέβη στην φιλελευθεροποίηση των νόμων για τις αμβλώσεις και τις επέτρεψε για άλλη μια φορά με την αιτιολογία των «δύσκολων συνθηκών διαβίωσης», αλλά και λόγω «προσωπικών επισφαλών καταστάσεων». Σύμφωνα με τον νέο νόμο η γυναίκα που αιτούνταν άμβλωση έπρεπε να υποβάλλει μια γραπτή αίτηση για την άμβλωση, να λάβει ψυχολογική υποστήριξη και να περιμένει τρεις ημέρες μετά την ψυχολογική υποστήριξη πριν πραγματοποιηθεί η άμβλωση. Αυτό το μέτρο ψηφίστηκε αλλά ακυρώθηκε το 1997 από το συνταγματικό δικαστήριο της Πολωνίας με την αιτιολογία ότι η άμβλωση παραβιάζει το δικαίωμα στη ζωή που κατοχυρώνεται έμμεσα στο Σύνταγμα (UN Report-Poland, 2003; Jelen & Wilcox 2005). Η ανατροπή της νομοθετικής προσπάθειας του 1996 επανέφερε στην Πολωνία τον περιοριστικό νόμο για τις αμβλώσεις του 1993 που βρίσκεται σε ισχύ ακόμα και σήμερα. Το 2004 η Πολωνία έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά η Πολωνία δεν έχει προβεί σε καμία αλλαγή στους νόμους της σχετικά με τις αμβλώσεις ούτε ήταν αυτό προϋπόθεση για την απόκτηση της ιδιότητας της ως κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
Data and Method	Δεδομένα και μέθοδος

Data for this study were taken from the European and World Values Survey (WVS) for 1995-1997, and 1999-2000. We analyze data from two nations in Latin America (Mexico and El Salvador) and two from the former "Eastern bloc" of Central Europe (Czech Republic and Poland).	Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την παρούσα έρευνα προέρχονται από την Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Έρευνα Αξιών (WVS) για τα έτη 1995-1997 και 1999-2000. Αναλύουμε δεδομένα από δύο κράτη στην Λατινική Αμερική (Μεξικό και Ελ Σαλβαδόρ) και δύο κράτη από το πρώην «Ανατολικό μπλοκ» της Κεντρικής Ευρώπης (Τσεχική Δημοκρατία και Πολωνία).
The dependent variable is a 10 point scale measuring abortion attitudes. The number 1 is labeled "Never Justifiable" and the number 10 is labeled "Always Justifiable." Because the dependent variable is nearly continuous, the multivariate models described below are estimated using Ordinary Least Squares regression (OLS).	Η εξαρτημένη μεταβλητή είναι μια κλίμακα μέτρησης 10 πόντων για τις απόψεις που αφορούν την άμβλωση. Το νούμερο 1 αντιστοιχεί στην απάντηση «δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση» και το νούμερο 10 στην απάντηση «δικαιολογείται σε κάθε περίπτωση». Επειδή η εξαρτημένη μεταβλητή είναι σχεδόν συνεχής, τα πολυμεταβλητά μοντέλα που περιγράφονται παρακάτω υπολογίζονται με μια μέθοδο ανάλυσης παλινδρόμησης, τη Μέθοδο Ελάχιστων Τετραγώνων (OLS).
In the multivariate analyses, the effects of several predictors are considered. Two items are used to measure respect for human life and attitudes toward sexual morality. On the same 10 point scale used to measure abortion attitudes, respondents were asked to assess the justifiability of euthanasia and homosexuality. Although the euthanasia item is a controversial measure of more generalized respect for human life, it has frequently been used in previous	Στις πολυμεταβλητές αναλύσεις λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα πολλών παραγόντων. Για να μετρηθεί ο σεβασμός προς την ανθρώπινη ζωή και οι συμπεριφορές απέναντι στη σεξουαλική ηθική χρησιμοποιούνται δύο στοιχεία. Στην ίδια κλίμακα μέτρησης 10 πόντων που χρησιμοποιήθηκε για να μετρηθούν οι απόψεις για την άμβλωση, ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να αξιολογήσουν αν η ευθανασία και η ομοφυλοφιλία

research (Cook, et. al., 1992). We assume that the fetus and the terminally ill patient share the characteristic of innocence, in that neither is morally responsible for her/his fate. Thus, the respondent's attitude toward "ending the life of the terminally sick" may be a defensible measure of general "life attitudes," and seems clearly preferable to other possible operationalizations, such as attitudes toward military spending or the death penalty	μπορούν να δικαιολογηθούν. Παρόλο που η ευθανασία είναι ένα αμφιλεγόμενο μέτρο που αφορά γενικότερα τον σεβασμό για την ανθρώπινη ζωή, έχει χρησιμοποιηθεί συχνά σε προηγούμενες έρευνες (Cook, et. al., 1992). Υποθέτουμε ότι το έμβρυο και ο ασθενής που βρίσκεται σε τελικό στάδιο υιοθετούν το κοινό χαρακτηριστικό της αθωότητας υπό την έννοια ότι κανένας από τους δύο δεν φέρει ηθική ευθύνη για την μοίρα του/της. Συνεπώς, η άποψη του ερωτηθέντος απέναντι στον «τερματισμό της ζωής του ασθενή σε τελικό στάδιο» ίσως είναι ένα αμυντικό μέτρο των γενικών «στάσεων απέναντι στη ζωή» και φαίνεται σαφώς προτιμότερο από άλλους πιθανούς λειτουργικούς προσδιορισμούς, όπως οι απόψεις για τις στρατιωτικές δαπάνες ή τη θανατική ποινή.
We use a 10 point scale tapping attitudes toward homosexuality as a measure of a more general orientation toward sexual morality. Again, this is controversial, but some previous research has suggested that such an item loads strongly on a common factor with attitudes toward adultery and "casual sex" (Jelen, 2008)	Χρησιμοποιούμε μια κλίμακα 10 πόντων που αφορά τις απόψεις για την ομοφυλοφιλία ως ένα μέτρο ενός πιο γενικού προσανατολισμού απέναντι στην σεξουαλική ηθική. Αυτό είναι αμφιλεγόμενο και πάλι, αλλά σύμφωνα με ορισμένες παλαιότερες έρευνες ένα τέτοιο στοιχείο στηρίζει έντονα έναν κοινό παράγοντα που αφορά απόψεις απέναντι στη μοιχεία και το «περιστασιακό σεξ» (Jelen, 2008)
Since the abortion issue involves issues of women's rights, we include two items measuring women's roles. "Housewife fulfilling" is a Likert scale reading	Δεδομένου ότι το ζήτημα της άμβλωσης περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν τα δικαιώματα των γυναικών, συμπεριλάβαμε δύο στοιχεία για να μετρήσουμε τους

“Being a housewife is just as fulfilling as working for pay.” Similarly “Working Mom” is a Likert item reading “A working mother can establish just as warm and secure a relationship with her children as a mother who does not work. These items appear to tap attitudes toward female participation in the paid labor force, and attitudes toward “traditional” conceptions of motherhood, and appear to be empirically distinct (Jelen 2008). The “housewife” item was recoded so that low scores indicate a more traditionalist response.	ρόλους των γυναικών. Η «ικανοποίηση της νοικοκυράς» είναι μια κλίμακα Likert η οποία σημαίνει ότι «το να είσαι νοικοκυρά προσφέρει την ίδια ικανοποίηση με την εργασία έναντι αμοιβής». Ομοίως η «εργαζόμενη μητέρα» είναι ένα στοιχείο κλίμακας Likert που σημαίνει ότι «Μια εργαζόμενη μητέρα μπορεί να δημιουργήσει μια τόσο ζεστή και ασφαλή σχέση με τα παιδιά της όσο μια μητέρα που δεν εργάζεται». Αυτά τα στοιχεία φαίνεται να αφορούν απόψεις για τη συμμετοχή των γυναικών στο αμειβόμενο εργατικό δυναμικό και απόψεις απέναντι στην «παραδοσιακή» ιδέα της μητρότητας και φαίνεται να είναι εμπειρικά διακριτά (Jelen 2008). Το στοιχείο της «νοικοκυράς» επανακωδικοποιήθηκε ώστε αυτή η χαμηλή βαθμολογία να υποδηλώνει την απάντηση πιο παραδοσιακών ατόμων.
The effects of three religious variables were considered in the analyses presented below. Church attendance was measured by a single item, ranging from 1 for “more than once a week to 7 for “never, practically never.” In a measure of “confidence in churches,” respondents were asked whether they had “a great deal,” “quite a lot,” “not very much,” or “none at all” confidence in churches (as part of a battery of items measuring confidence in a variety of national and international institutions). A third religious variable was a measure of religious orthodoxy. This was an index of items reflecting whether	Τα αποτελέσματα των τριών θρησκευτικών μεταβλητών που λήφθηκαν υπόψη στις αναλύσεις παρουσιάζονται παρακάτω. Η προσέλευση στην εκκλησία μετρήθηκε από ένα μόνο στοιχείο, που ξεκινά από το 1 το οποίο αντιστοιχεί στο «περισσότερο από μια φορά την εβδομάδα» και φτάνει έως το 7 που αντιστοιχεί στο «ποτέ, ουσιαστικά ποτέ». Στη μέτρηση της «εμπιστοσύνης στις εκκλησίες» όσοι συμμετείχαν στην έρευνα ερωτήθηκαν εάν είχαν «πολλή», «αρκετή», «όχι και τόση» ή «καθόλου» εμπιστοσύνη στις εκκλησίες (ως μέρος μιας πληθώρας στοιχείων που μετρούν την εμπιστοσύνη σε ποικίλους

the respondent believed in God, an afterlife, and hell, which was computed by taking the individual mean across all three items. Denominational affiliation was not included, since this variable has a limited variance in all four (primarily Catholic) countries. Finally, the analysis includes controls for the respondent's age, gender, and level of formal education.	εθνικούς και διεθνείς θεσμούς). Μια τρίτη μεταβλητή που σχετίζεται με τη θρησκεία ήταν η μέτρηση της θρησκευτικής ορθοδοξίας. Αυτός ήταν ένας δείκτης στοιχείων που αντικατόπτριζαν εάν το άτομο που ρωτήθηκε πίστευε στον θεό, στην μετά θάνατον ζωή και στην κόλαση τα οποία υπολογίστηκαν παίρνοντας τους επιμέρους μέσους όρους και για τα τρία στοιχεία. Η συσχέτιση του ατόμου με τη θρησκεία δεν συμπεριλήφθηκε, εφόσον αυτή η μεταβλητή έχει μια περιορισμένη απόκλιση και στις τέσσερις (κυρίως καθολικές) χώρες. Τέλος, η ανάλυση περιλαμβάνει ελέγχους για την ηλικία, το φύλο και το επίπεδο της τυπικής εκπαίδευσης των ερωτηθέντων.
Findings	Ευρήματα
The first major finding of this study is that the national policy differences that motivate this inquiry appear to be related to differences in public opinion. The WVS data indicate that there are substantial differences between the Latin American nations and the Central European nations in attitudes toward abortion. As Figure 1 indicates, Mexicans are substantially more likely to regard abortion as justified than citizens of El Salvador, and Czechs hold more permissive attitudes toward abortion than Poles. Although it is difficult to assess causality with cross-sectional data, the marginal distributions of the dependent variable suggest a correspondence between public opinion and public	Το πρώτο σημαντικό εύρημα αυτής της έρευνας είναι ότι οι διαφορές στην εθνική πολιτική που έδωσαν το έναυσμα αυτής της έρευνας φαίνεται να σχετίζονται με τις διαφορές της γνώμης του κοινού. Τα δεδομένα της WVS υποδηλώνουν ότι υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές ανάμεσα στα κράτη της Λατινικής Αμερικής και της Κεντρικής Ευρώπης σε ότι αφορά τις απόψεις για την άμβλωση. Όπως δείχνει το σχήμα 1, οι Μεξικανοί είναι περισσότερο πιθανό να θεωρήσουν την άμβλωση ως κάτι που δικαιολογείται σε σύγκριση με τους πολίτες του Ελ Σαλβαδόρ και οι Τσέχοι έχουν πιο ανεκτική στάση απέναντι στην άμβλωση σε σχέση με τους Πολωνούς. Αν και είναι

policy in the four nations considered here.	δύσκολο να αξιολογηθεί η αιτιότητα με συγχρονικά δεδομένα, η οριακή κατανομή της εξαρτημένης μεταβλητής προτείνει μια αντιστοιχία μεταξύ της γνώμης του κοινού και της δημόσιας πολιτικής στα τέσσερα κράτη που εξετάζονται εδώ.
Figure 1 About Here	Σχήμα 1
When attention is turned toward the sources of national differences in abortion attitudes between the Latin American nations under examination, there are interesting similarities and differences. Perhaps not surprisingly, the coefficients associated with the euthanasia and homosexuality items are statistically significant, and in the expected direction. The effects of the measures of respect for life and sexual morality appear somewhat stronger for Mexican respondents than for those in El Salvador. Gender is significantly related to abortion attitudes in Mexico, but not in El Salvador, while the reverse is the case with respect to education.	Όταν η προσοχή στρέφεται στο από που πηγάζουν οι εθνικές διαφορές όσον αφορά τις απόψεις για την άμβλωση ανάμεσα στα κράτη της Λατινικής Αμερικής που τελούν υπό εξέταση, υπάρχουν ενδιαφέρουσες ομοιότητες και διαφορές. Ενδεχομένως δεν αποτελεί έκπληξη ότι οι συντελεστές που συνδέονται με τα στοιχεία της ευθανασίας και της ομοφυλοφιλίας είναι στατιστικά μεγαλύτερα και προς την αναμενόμενη κατεύθυνση. Τα αποτελέσματα των μέτρων για τον σεβασμό στη ζωή και την σεξουαλική ηθικότητα εμφανίζονται κάπως πιο μεγάλα για τους μεξικανούς ερωτηθέντες από τους αντίστοιχους στο Ελ Σαλβαδόρ. Το φύλο συνδέεται σε μεγαλύτερο βαθμό με την άποψη για την άμβλωση στο Μεξικό, αλλά όχι στο Ελ Σαλβαδόρ, ενώ το αντίθετο συμβαίνει σε ότι αφορά την εκπαίδευση.
Table 1 About Here	Πίνακας 1
The effects of religious variables are not consistent between Mexico and El Salvador. Confidence in churches is negatively related to “pro-choice” attitudes in Mexico: A finding which may reflect the historical importance of anti-clericalism in Mexican politics	Τα αποτελέσματα την θρησκευτικών μεταβλητών παρουσιάζουν ασυνέπεια ανάμεσα στο Μεξικό και το Ελ Σαλβαδόρ. Η εμπιστοσύνη στις εκκλησίες σχετίζεται αρνητικά με τις απόψεις υπέρ του δικαιώματος επιλογής στο Μεξικό: ένα εύρημα

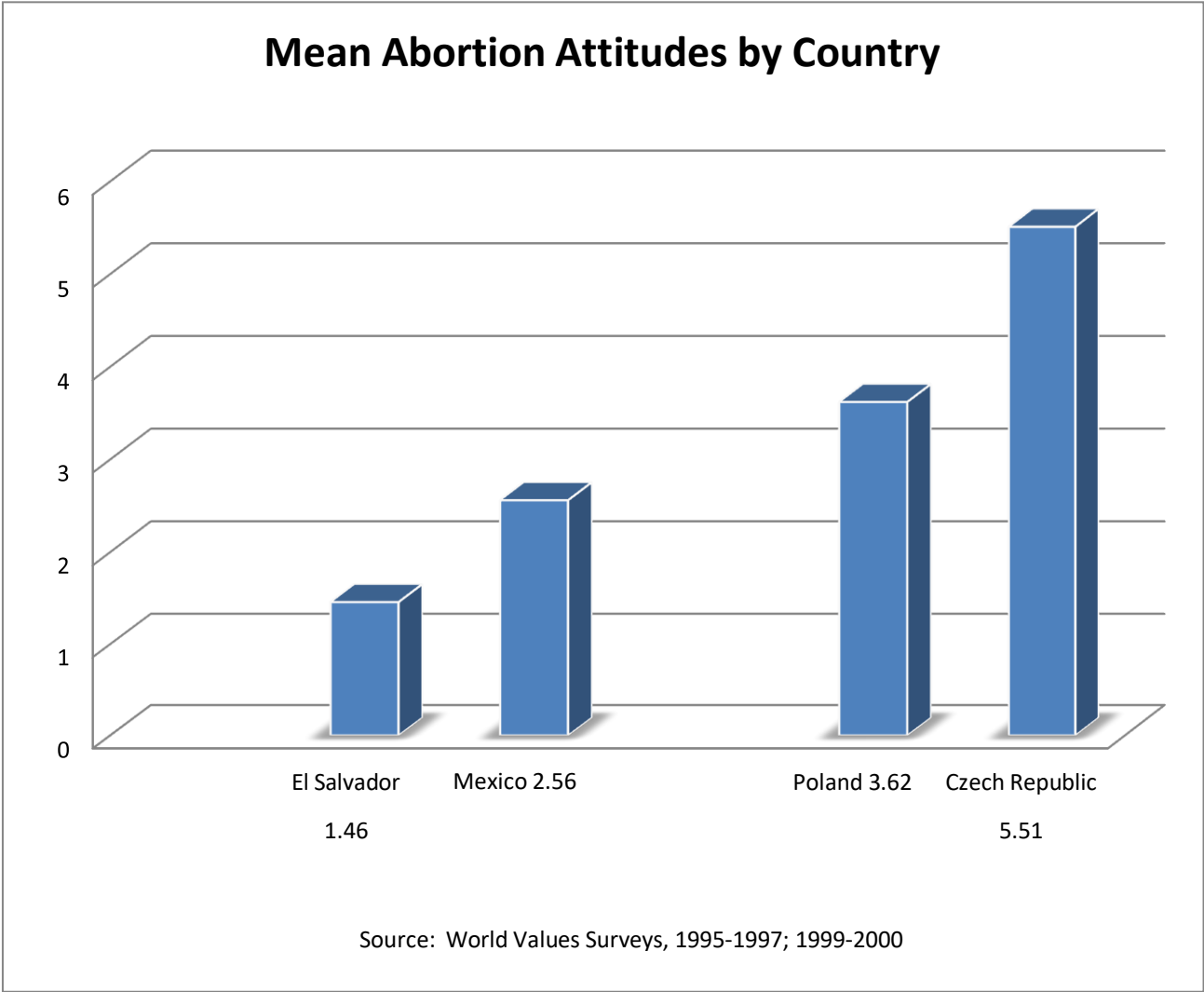
(Tuman, et. al., 2010). Church attendance is significantly related to abortion attitudes in both countries, although the sign of the coefficient is (unexpectedly) positive in El Salvador.	που ενδέχεται να αποτυπώνει την ιστορική σημασία του αντικληρικαλισμού στις πολιτικές του Μεξικό (Tuman, et. al., 2010). Η προσέλευση στην εκκλησία συνδέεται σημαντικά με τις απόψεις σχετικά με την άμβλωση και στις δύο χώρες, παρόλο που το πρόσημο του συντελεστή είναι (απρόσμενα) θετικό στο Ελ Σαλβαδόρ.
Perhaps the most interesting difference between the models explaining abortion attitudes in El Salvador and Mexico is the fact that the effects of both feminism items are statistically significant in Mexico, but not in El Salvador. This finding suggests that Mexican respondents tend to regard abortion as at least partially reflecting expectations about the appropriate roles of women in society, but Salvadorans do not regard abortion as a “women’s issue.” The “women’s role” frame on abortion seems plausible only in Mexico.	Ενδεχομένως η πιο ενδιαφέρουσα διαφοροποίηση μεταξύ των μοντέλων που εξηγούν τις απόψεις σχετικά με τις αμβλώσεις στο Ελ Σαλβαδόρ και το Μεξικό αποτελεί το γεγονός ότι τα αποτελέσματα και των δύο στοιχείων του φεμινισμού είναι στατιστικά μεγάλα στο Μεξικό, αλλά όχι στο Ελ Σαλβαδόρ. Το συγκεκριμένο εύρημα υποδηλώνει ότι οι μεξικανοί ερωτηθέντες τείνουν να θεωρούν πως η άμβλωση τουλάχιστον εν μέρει αντανακλά τις προσδοκίες για τους κατάλληλους ρόλους της γυναίκας στην κοινωνία, αλλά οι ερωτηθέντες από το Ελ Σαλβαδόρ δεν θεωρούν την άμβλωση ένα «γυναικείο ζήτημα». Το πλαίσιο του «ρόλου της γυναίκας» για την άμβλωση φαίνεται εύλογο μόνο στο Μεξικό.
A similar pattern exists when the central European countries of Poland and the Czech Republic are compared. Attitudes toward human life and sexual morality are significantly related to abortion attitudes in both countries, and the effects of religious variables in Poland and the Czech Republic are broadly similar. One difference is	Ένα παρόμοιο μοτίβο υπάρχει όταν συγκρίνονται οι κεντροευρωπαϊκές χώρες της Πολωνίας και της Τσεχικής Δημοκρατίας. Οι απόψεις για την ανθρώπινη ζωή και την σεξουαλική ηθική συνδέονται πολύ με τις απόψεις για την άμβλωση και στις δύο χώρες, καθώς και τα αποτελέσματα των θρησκευτικών μεταβλητών στην

that confidence in churches is strongly and negatively related to abortion attitudes in Poland, but not in the Czech Republic. As in Mexico, this result may reflect the controversies over the appropriate public role of the Catholic Church in recent Polish history (see Tamadonfar and Jelen, 2006).	Πολωνία και την Τσεχική Δημοκρατία είναι σε γενικές γραμμές παρόμοια. Μια διαφορά είναι ότι η εμπιστοσύνη στις εκκλησίες συνδέεται έντονα και αρνητικά με τις απόψεις για την άμβλωση στην Πολωνία, αλλά δεν συμβαίνει το ίδιο στην Τσεχική Δημοκρατία. Όπως και στο Μεξικό, το συγκεκριμένο αποτέλεσμα ενδέχεται να αντικατοπτρίζει τις αντιπαραθέσεις σε ότι αφορά την κατάλληλο δημόσιο ρόλο της καθολικής εκκλησίας στην πρόσφατη ιστορία της Πολωνίας (βλ. Tamadonfar and Jelen, 2006).
Table 2 About Here	Πίνακας 2
As was the case in the Latin American comparison, the most interesting difference between Poland and the Czech Republic is the virtual irrelevance of feminist attitudes to abortion among Polish mass publics. Among Czech respondents, both measures of feminist attitudes are significantly and positively related to abortion attitudes, while the effects of these variables are not statistically significant among Poles, and the “working mother” item has an unexpected negative sign. As was the case in the Latin American nations, women are significantly more “pro-choice” than men in the Czech Republic, but not in Poland.	Όπως συνέβη και στην περίπτωση της σύγκρισης στην Λατινική Αμερική, η πιο ενδιαφέρουσα διαφοροποίηση ανάμεσα στην Πολωνία και την Τσεχική Δημοκρατία είναι ότι εικονικά οι φεμινιστικές απόψεις δεν ασκούν επιρροή στο θέμα των αμβλώσεων στο κοινό της Πολωνίας. Στους Τσέχους ερωτηθέντες και τα δύο μέτρα των φεμινιστικών απόψεων συνδέονται σε μεγάλο βαθμό και θετικά με τις απόψεις για την άμβλωση, ενώ τα αποτελέσματα αυτών των μεταβλητών δεν είναι στατιστικά μεγάλα στους Πολωνούς και στο στοιχείο της «εργαζόμενης μητέρας» προσδίδεται ένα απρόσμενα αρνητικό πρόσημο. Όπως συνέβη και στα κράτη της Λατινικής Αμερικής, οι γυναίκες είναι σε μεγαλύτερο βαθμό «υπέρ του δικαιώματος επιλογής» σε σύγκριση με τους άνδρες στην Τσεχική Δημοκρατία, αλλά δεν ισχύει το ίδιο στην Πολωνία.

Discussion	Συζήτηση
The most important findings of this study can be summarized rather easily. First, there are a number of broad similarities with respect to the correlates of abortion attitudes in the four countries considered here. In all four nations, even indirect measures of respect for life and sexual traditionalism are strongly and significantly related to abortion attitudes. The salient attitudinal aspects of the abortion issue thus appear to be very similar across nations, and indeed, across disparate regional settings.	Τα πιο ουσιαστικά ευρήματα αυτής της έρευνας μπορούν να συνοψιστούν αρκετά εύκολα. Καταρχάς, υπάρχουν αρκετές ομοιότητες όσον αφορά τη συσχέτιση των απόψεων για την άμβλωση στις τέσσερις χώρες που εξετάζουμε εδώ. Και στα τέσσερα κράτη ακόμα και τα έμμεσα μέτρα για τον σεβασμό προς την ζωή και την παραδοσιοκρατία που σχετίζεται με τη σεξουαλική συμπεριφορά συνδέονται έντονα και σε μεγάλο βαθμό με τις απόψεις για την άμβλωση. Η βασικότερες συμπεριφορικές πτυχές του ζητήματος της άμβλωσης εμφανίζονται έτσι όμοιες μεταξύ των κρατών, και πράγματι, μεταξύ των διαφορετικών ρυθμίσεων των περιοχών.
Second, there are differences in the effects of religious variables on abortion attitudes in the nations examined here. In three of the four, church attendance is negatively (the expected direction) related to abortion attitudes, while the effects of religious observance are positive in the multivariate model estimated for El Salvador. Confidence in churches is negatively associated with pro-choice attitudes in Mexico and Poland. In both of these countries, the political and legal roles of the Catholic Church have been the subject of recurring controversy.	Δεύτερον, υπάρχουν διαφορές στις επιδράσεις των θρησκευτικών μεταβλητών στις απόψεις για την άμβλωση στα κράτη που εξετάζονται εδώ. Στα τρία από τα τέσσερα, η προσέλευση στην εκκλησία συνδέεται αρνητικά (η αναμενόμενη κατεύθυνση) με τις απόψεις για την άμβλωση, ενώ τα αποτελέσματα των θρησκευτικών εθιμοτυπιών είναι θετικά στο μοντέλο πολλαπλών μεταβλητών για το Ελ Σαλβαδόρ. Η εμπιστοσύνη στις εκκλησίες συνδέεται αρνητικά με τις απόψεις που τάσσονται υπέρ του δικαιώματος επιλογής στο Μεξικό και την Πολωνία. Σε δύο από αυτές τις χώρες, οι πολιτικοί και νομικοί ρόλοι της καθολικής εκκλησίας

	συνιστούν ζήτημα επαναλαμβανόμενης διαμάχης.
Third, and most importantly, the effects of different feminist attitudes on public views of abortion are strong and significant in Mexico and the Czech Republic, but not in El Salvador and Poland. It is not immediately clear why this might be the case. There clearly exist active movements in Poland and El Salvador, and, at least in the case of Poland, abortion has been an extremely contentious issue (Jelen and Wilcox, 2005). Nevertheless, the evidence presented here clearly suggests that, at the level of the mass public, abortion does not appear to be regarded as a “women’s issue” in either Poland or El Salvador. This somewhat surprising finding poses an interesting question for further research.	Τρίτον και πιο ουσιώδες, οι επιδράσεις των διαφορετικών φεμινιστικών απόψεων στην γνώμη του κοινού για την άμβλωση είναι σημαντικές στο Μεξικό και την Τσεχική Δημοκρατία, αλλά όχι στο Ελ Σαλβαδόρ και στην Πολωνία. Δεν είναι εντελώς σαφές γιατί μπορεί να ισχύει αυτό. Ασφαλώς και υπάρχουν ενεργά κινήματα στην Πολωνία και το Ελ Σαλβαδόρ και τουλάχιστον στην περίπτωση της Πολωνίας η άμβλωση έχει υπάρξει ένα εξαιρετικά αμφιλεγόμενο ζήτημα (Jelen and Wilcox, 2005). Εντούτοις, τα στοιχεία που έχουν παρουσιαστεί σε αυτήν την έρευνα αποδεικνύουν σαφώς, ότι για το ευρύ κοινό, η άμβλωση δεν θεωρείται «γυναικείο ζήτημα» ούτε στην Πολωνία ούτε στο Ελ Σαλβαδόρ. Αυτό το κατά κάποιον τρόπο απρόσμενο εύρημα θέτει ένα ενδιαφέρον ερώτημα για περαιτέρω έρευνα.

Figure 1:

Σχήμα 1:

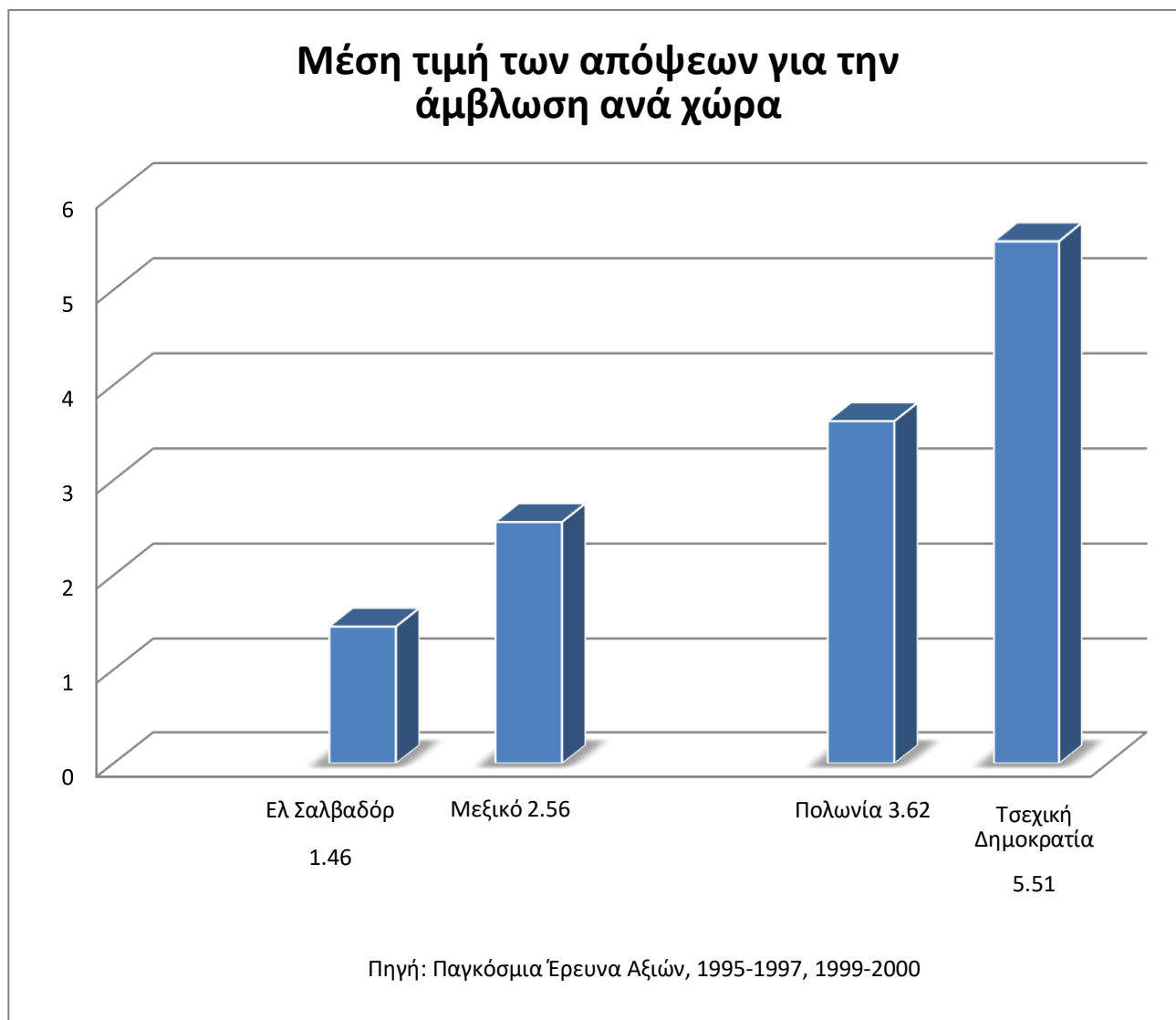

Table 1:
Multivariate Comparison of Sources of Abortion Attitudes, El Salvador and Mexico (OLS Regression)

	<i>El Salvador</i>	<i>Mexico</i>
Justify Euthanasia	.144**	.292***
Justify homosexuality	.171***	.271***
Confidence Churches	- .009	-.174*
Church Attendance	.058*	-.086*
Religious Orthodoxy& mean of belief in God, afterlife, Heaven, Hell	-.111	-.030
Housewife fulfilling	.055	.176*
Working Mom	-.029	.143*
Gender	-.119	-.445**
Education	.155*	-.023
Age	-.041	-.017
Constant	.590	1.343*
Adjusted R2	.171	.306
N	1106	1199

*significant at .05

**significant at .01

***significant at .001

Source: World Values Survey, 1995-1997 (El Salvador) and 1999-2000 (Mexico)

Πίνακας 1:
Πολυμεταβλητή σύγκριση των αιτιών για τις απόψεις περί άμβλωσης, Ελ Σαλβαδόρ και Μεξικό (OLS
Παλινδρόμηση)

	<i>Ελ Σαλβαδόρ</i>	<i>Μεξικό</i>
Δικαιολογείται η ευθανασία	.144**	.292***
Δικαιολογείται η ομοφυλοφιλία	.171***	.271***
Εμπιστοσύνη στις εκκλησίες	- .009	-.174*
Προσέλευση στην εκκλησία	.058*	-.086*
Θρησκευτική ορθοδοξία & μέση τιμή της πίστης στον θεό, τη μετά θάνατον ζωή, τον παράδεισο, την κόλαση	-.111	-.030
Ικανοποίηση νοικοκυράς	.055	.176*
Εργαζόμενη μητέρα	-.029	.143*
Φύλο	-.119	-.445**
Εκπαίδευση	.155*	-.023
Ηλικία	-.041	-.017
Σταθερά	.590	1.343*
Προσαρμοσμένο R2	.171	.306
N	1106	1199

*στατιστική σημαντικότητα στο .05

** στατιστική σημαντικότητα στο .01

*** στατιστική σημαντικότητα στο .001

Πηγή: Παγκόσμια Έρευνα Αξιών, 1995-1997 (Ελ Σαλβαδόρ) και 1999-2000 (Μεξικό)

Table 2:

Multivariate Comparison of Sources of Abortion Attitudes, Poland and Czech Republic (OLS Regression)

	<i>Poland</i>	<i>Czech Republic</i>
Justify Euthanasia	.253***	.262***
Justify homosexuality	.209***	.315***
Confidence Churches	-.850***	-.124
Church Attendance	-.138**	-.167***
Religious Orthodoxy& mean of belief in God, afterlife, Heaven, Hell	-.776**	-.414*
Housewife fulfilling	.122	.254**
Working Mom	-.040	.147*
Gender	-.123	-.117
Education	.078	-.017
Age	-.034	-.164*
Constant	.789	.496
Adjusted R2	.404	.374
N	848	1577

*significant at .05

**significant at .01

***significant at .001

Source: World Values Survey, 1999-2000

Πίνακας 2:

**Πολυμεταβλητή σύγκριση των αιτιών για τις απόψεις περί άμβλωσης,
Πολωνία και Τσεχική Δημοκρατία (OLS Παλινδρόμηση)**

	<i>Πολωνία</i>	<i>Τσεχική Δημοκρατία</i>
Δικαιολογείται η ευθανασία	.253***	.262***
Δικαιολογείται η ομοφυλοφιλία	.209***	.315***
Εμπιστοσύνη στις εκκλησίες	-.850***	-.124
Προσέλευση στην εκκλησία	-.138**	-.167***
Θρησκευτική ορθοδοξία & & μέση τιμή της πίστης στον θεό, τη μετά θάνατον ζωή, τον παράδεισο, την κόλαση	-.776**	-.414*
Ικανοποίηση νοικοκυράς	.122	.254**
Εργαζόμενη μητέρα	-.040	.147*
Φύλο	-.123	-.117
Εκπαίδευση	.078	-.017
Ηλικία	-.034	-.164*
Σταθερά	.789	.496
Προσαρμοσμένο R ²	.404	.374
N	848	1577

* στατιστική σημαντικότητα στο .05

** στατιστική σημαντικότητα στο.01

*** στατιστική σημαντικότητα στο .001

Πηγή: Παγκόσμια Έρευνα Αξιών, 1999-2000

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

Το κείμενο το οποίο επιλέχθηκε για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας αφορά τις άμβλώσεις. Πρόκειται για ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα για το οποίο ήθελα να μάθω περισσότερες πληροφορίες και το οποίο άπτεται της επικαιρότητας. Η άμβλωση αποτελεί ένα ανθρώπινο δικαίωμα, η καταστρατήγηση ή μη του οποίου επηρεάζει πρωτίστως το γυναικείο φύλο, μα αφορά όλους τους ανθρώπους. Πρόκειται για ένα θέμα που αφορά όχι μόνο την ελληνική πραγματικότητα, αλλά επεκτείνεται και σε παγκόσμιο επίπεδο. Ειδικότερα, το συγκεκριμένο κείμενο αφορά το νομικό καθεστώς σε τέσσερις χώρες, δύο της Κεντρικής Ευρώπης και δύο της Λατινικής Αμερικής.

Για την εργασία μου αποφάσισα να ασχοληθώ με το ζεύγος γλωσσών αγγλικά-ελληνικά. Το πρωτότυπο κείμενο είναι γραμμένο στην αγγλική γλώσσα, από Αμερικανούς συντάκτες. Πρόκειται για μια έρευνα που έχει συνταχθεί από δύο καθηγητές Τμήματος Πολιτικών Επιστημών. Εκτός του κειμένου στην εργασία συμπεριλαμβάνονται και οι πίνακες και τα διαγράμματα που χρησιμοποίησαν οι συντάκτες του πρωτοτύπου για να υποστηρίξουν την έρευνά τους.

Σκοπός της μετάφρασης ήταν η παραγωγή του κειμένου στα ελληνικά και η μεταφορά των πληροφοριών στους αναγνώστες με όσο το δυνατόν πιο μεγάλη ακρίβεια. Εν προκειμένω το κείμενο είναι ειδικού ενδιαφέροντος, ωστόσο η γλώσσα του δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη δυσκολία ως προς την κατανόηση του ακόμα και για τους μη ειδήμονες. Η μετάφραση είναι ομοιολειτουργική, διατηρήθηκε δηλαδή το χαρακτηριστικό αυτό του κειμένου, η αναφορική λειτουργία η οποία συμβάλλει στην πληροφόρηση του αναγνώστη (Nord: 2014, 98). Δεδομένης της ομοιολειτουργικής μετάφρασης οι μεταφραστικές επιλογές δεν απέχουν ιδιαίτερα από το πρωτότυπο. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν είναι πάντοτε εφικτό εφόσον στη μετάφραση εργαζόμαστε με ζεύγη διαφορετικών γλωσσών. Δύο γλώσσες δεν μπορούν να ταυτιστούν όσο κοντινές και αν είναι. Συνεπώς, μιλάμε για διαφορετικούς πολιτισμούς, διαφορετικές γραμματικές και συντακτικές δομές και διαφορετική πραγματικότητα. Γι' αυτόν τον λόγο, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, έγινε ερμηνευτική απόδοση. Εκ των πραγμάτων κατά τη μετάφραση μεταφέρουμε το περιεχόμενο. Σημασία έχει το νόημα, όχι τα γλωσσικά μέσα με τα οποία θα υλοποιηθεί αυτή η μεταφορά. Σκοπός είναι να απορρέει το ίδιο νόημα από το κείμενο που θα παραχθεί και να διατυπώνεται ορθά. Το ύφος του πρωτοτύπου διατηρήθηκε. Σε όλη την έκταση του κειμένου, επειδή ακριβώς πρόκειται για μια έρευνα το ύφος είναι επίσημο, χρησιμοποιείται λεξιλόγιο πιο υψηλού επιπέδου.

Αξίζει σε αυτό το σημείο να προχωρήσουμε στην περιγραφή της διαδικασίας προσέγγισης του κειμένου πριν την έναρξη της κύριας διαδικασίας, δηλαδή της μετάφρασης. Κατά την ανάγνωση και την προεργασία του κειμένου κρίνεται απαραίτητη η νοηματική κατανόηση του πρωτοτύπου, η αναγνώριση των μεταφραστικών προβλημάτων και των κειμενικών λειτουργιών. Τα δύο τελευταία βήματα, ωστόσο επαναλαμβάνονται και στα επόμενα στάδια της μεταφραστικής διαδικασίας. Οι επιλογές αυτές επαναξιολογούνται σε επίπεδο μικροδομής.

Τα προβλήματα τα οποία κλήθηκα να διαχειριστώ ήταν κυρίως πραγματολογικά, αλλά και διαγλωσσικά, τα οποία περιγράφονται εκτενώς παρακάτω. Εκτός των παραπάνω διεργασιών σε αυτό το στάδιο οργάνωσα το υλικό το οποίο με βοήθησε στην κατανόηση, αλλά και στη μετάφραση, από έγκυρες πηγές όπως λεξικά, έντυπα αλλά και ηλεκτρονικά, επιστημονικά άρθρα, ακαδημαϊκές εργασίες, διδακτορικές διατριβές και νομικά κείμενα.

Έπειτα προχώρησα στην παραγωγή της πρώτης εκδοχής του μεταφράσματος. Η συνάφεια σε ότι αφορά το νόημα ανάμεσα στο πρωτότυπο και το μετάφρασμα αποτελεί τον στόχο σε αυτήν την φάση. Παράλληλα εφαρμόζονται οι λύσεις που έχουν ήδη προταθεί και έτσι μέσω του ελέγχου τους στην πράξη είναι εφικτή η αξιολόγησή τους. Σε κάποιες περιπτώσεις διατηρήθηκαν, ενώ σε άλλες τροποποιήθηκαν λόγω της μη καταλληλότητάς τους. Και στο τέλος της μεταφραστικής διαδικασίας, αφού έχουν επιλυθεί τα ζητήματα της διακειμενικής και νοηματικής συνοχής, καθώς και τα προβλήματα μικροδομής (Κελάνδριας, 2016, 160), προχώρησα στην παραγωγή του τελικού προϊόντος, δηλαδή του κειμένου στόχος

Μια κατηγορία των πιο βασικών προβλημάτων κατά τη μεταφραστική διαδικασία αποτελούν τα πραγματολογικά προβλήματα. Ένα από αυτά στο συγκεκριμένο κείμενο ήταν η πολιτική εδαφική διαίρεση του Μεξικό, η οποία διαφέρει από αυτή της Ελλάδας. Το Μεξικό ή Δημοκρατία του Μεξικό αποτελεί μια χώρα, ενώ Μεξικό είναι και η ονομασία της πρωτεύουσας της. Το 2016 η πόλη του Μεξικό από διοικητική περιφέρεια (Federal District) έγινε πολιτεία. Στο κείμενο με τη λέξη «Μεξικό» αναφέρεται και στις δύο περιπτώσεις. Η γνώση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για την κατανόηση του πρωτοτύπου και επομένως τη σωστή μεταφορά του νοήματος στην ελληνική γλώσσα. Αναφορικά με το Μεξικό μια ακόμη παράμετρος που αξίζει να αναφερθεί είναι η μετάφραση του «Federal District». Δεν μεταφράστηκε κατά λέξη «ομοσπονδιακή περιφέρεια», διότι είναι λίγο ασαφές. Με την έννοια περιφέρεια στην Ελλάδα εννοείται η επαρχία. Και σε αυτή την περίπτωση οι συντάκτες του πρωτοτύπου δεν αναφέρονται σε κάτι τέτοιο. Για τον λόγο αυτό προστέθηκε και το επίθετο «διοικητική» προηγουμένως.

Στο επίπεδο της μικροδομής χρησιμοποιήθηκαν διάφορες στρατηγικές για την επίλυση υφολογικών αλλά και γλωσσικών ζητημάτων. Για την καλύτερη απόδοση ορισμένων σημείων έκανα αλλαγές βάσει του μοντέλου των μεταφραστικών στρατηγικών και τεχνικών των Vinay & Darbelnet (1995, 30-42) και χρησιμοποίησα την τεχνική της μετάταξης και της μετατροπίας. Ενδεικτικά η φράση «foreseeable serious fetal deformity» αποδόθηκε ως «ενδείξεις για σοβαρή παραμόρφωση του εμβρύου», ο επιθετικός προσδιορισμός στα αγγλικά δηλαδή αποδόθηκε στα ελληνικά με τη χρήση ενός ουσιαστικού, ενώ η φράση «became more liberal with their approvals» μεταφράστηκε ως «οι αποφάσεις των επιτροπών ήταν λιγότερο αυστηρές». Στην πρώτη περίπτωση ένα μέρος του λόγου αντικαταστάθηκε με ένα άλλο δίχως να τροποποιηθεί η σημασία του μηνύματος, ενώ στην δεύτερη επιτελείται μια αλλαγή της οπτικής γωνίας σε σχέση με το πρωτότυπο.

Επιπλέον ανάλογα την περίπτωση έγινε απαλοιφή, προσθήκη, αποσαφήνιση ή παράφραση. Στην αρχή του κειμένου διαβάζουμε στο μετάφρασμα «Παρατηρείται μια γενική τάση προς την απελευθέρωση και νομιμοποίηση των αμβλώσεων». Εδώ εφόσον χρησιμοποιείται η φράση «η γενική τάση προς» μπορούμε να παραλείψουμε το επίθετο «increasing» στα ελληνικά καθώς είναι περιττό, ενώ χρειάζεται να προσθέσουμε την γενική «των αμβλώσεων». Στο τμήμα του κειμένου που αναφέρεται στην ιστορία της Ουγγαρίας έγινε μια απαλοιφή. Αν και στα αγγλικά υπάρχει η λέξη μοναρχία στα ελληνικά αυτή παραλείφθηκε καθώς η έκφραση «Η μοναρχία της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας» θα ήταν πλεονασμός.

Επιπλέον στην δεύτερη παράγραφο χρησιμοποιείται η λέξη «these» δύο φορές μέσα σε μια περίοδο. Παρόλο που την πρώτη φορά μεταφράστηκε ως «αυτές», στην δεύτερη περίπτωση χρησιμοποιήθηκε το επίθετο «συγκεκριμένες». Εφάρμοσα μια σημασιολογική στρατηγική επιλέγοντας μια συνώνυμη λέξη (Chesterman, 1997, 101-102) μέσω της οποίας το νόημα μπορούσε να διατηρηθεί, δίχως όμως να δημιουργηθεί μια επανάληψη στο κείμενο η οποία θα κούραζε τον αναγνώστη και δεν θα συνέβαλλε στην ομαλή ροή του κειμένου. Για καθαρά υφολογικούς λόγους, επίσης, σε κάποια σημεία έγινε μετάθεση των όρων (π.χ. «In 1948 a coup d'état brought Soviet backed communist rule to Czechoslovakia.» - «Το 1984 ένα πραξικόπημα επανάφερε στην Τσεχοσλοβακία τον κομμουνιστικό νόμο, τον οποίο στήριζε η Σοβιετική Ένωση.»).

Εκτός από τα παραπάνω ζητήματα συχνά κατά τη μεταφραστική διαδικασία είναι και τα προβλήματα σε διαγλωσσικό επίπεδο, καθώς οι δύο γλώσσες δεν διέπονται από τους ίδιους κανόνες. Σε όλη την έκταση του κειμένου κάποιες από τις αλλαγές που έγιναν σχετίζονται με τη σύνταξη και τη γραμματική. Σε ορισμένα σημεία του πρωτοτύπου ο λόγος είναι μακροσκελής. Πάντως αυτή η ιδιαιτερότητα δεν αποτελεί ιδιαίτερο ζήτημα. Εκείνο που ήταν πρόκληση ήταν ο συνδυασμός του με τα σύνθετα νοήματα που υπάρχουν σε διάφορα τμήματα του κειμένου λόγω του αντικειμένου της έρευνας, η οποία αναφέρεται και στον νομικό κλάδο, γεγονός που δυσχέραινε την κατανόηση του κειμένου και συνεπώς τη μεταφορά του στην ελληνική γλώσσα. Επίσης, στην αγγλική γλώσσα παρατηρείται πιο συχνά η χρήση της παθητικής σε σχέση με την ενεργητική φωνή. Πράγματι, έγιναν κάποιες μετατροπές που αφορούσαν τις δύο φωνές, οι οποίες χρησιμοποιούνται με διαφορετική συχνότητα σε καθεμία γλώσσα. Επιπλέον, υπάρχουν συμφράσεις όπως αυτή του «pro-choice laws», οι οποίες στα ελληνικά πρέπει να αποδοθούν περιφραστικά «νόμοι υπέρ του δικαιώματος επιλογής για την άμβλωση»).

Συχνή ήταν στο κείμενο αυτό και η παρουσία ορολογίας. Κάποιοι όροι ήταν γνωστοί και δεν αποτέλεσαν ιδιαίτερο πρόβλημα κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Τέτοιοι ήταν οι «state's attorney general» - «γενικός εισαγγελέας» και «Constitutional Tribunal» - «Συνταγματικό Δικαστήριο». Αντιθέτως άλλοι απαιτούσαν περισσότερη επεξεργασία για την σωστή απόδοσή τους. Προέρχονται από τον χώρο της νομικής, της ιατρικής, των μαθηματικών και της στατιστικής.

Ειδικότερα στην περίπτωση του όρου «Ordinary Least Squares regression (OLS)» - «Μέθοδος Ελάχιστων Τετραγώνων (OLS)», προστέθηκε και η επεξήγηση «με μια μέθοδο ανάλυσης παλινδρόμησης» για να κατανοήσει καλύτερα ο αναγνώστης του κειμένου τον όρο. Πρόκειται για ορολογία που ανήκει στο επιστημονικό πεδίο της μεθοδολογίας και αποτελεί μια ποσοτική μέθοδο. Ως εκ τούτου απαραίτητη κρίθηκε η αναζήτηση του όρου στο διαδίκτυο, σε έγκριτες πηγές. Σε κάποιες από αυτές οι συγγραφείς διατηρούσαν το αρκτικόλεξο στην αγγλική γλώσσα (OLS), ενώ σε άλλες αποδόθηκε με τον ελληνικό όρο. Η δεύτερη επιλογή έγινε και στο συγκεκριμένο κείμενο, δεδομένου ότι με τη χρήση απλώς του αρκτικόλεξου ο δέκτης δεν θα κατανοούσε πλήρως το νόημα.

Επιπροσθέτως, όροι από το νομικό πεδίο όπως «symbolic laws» «statutory rape» δεν μπορούσαν να μεταφραστούν κατά λέξη, ως έκτυπα, διότι οι όροι «συμβολικοί νόμοι» και «νόμιμος βιασμός» δεν φέρουν κάποια σημασία στην ελληνική γλώσσα. Ο πρώτος όρος αφορά τους νόμους που δεν εφαρμόζονται στην ουσία και θεσπίζονται για πολιτικούς και άλλους σκοπούς, νόμοι δηλαδή οι οποίοι ισχύουν αλλά αν παραβιαστούν δεν τιμωρούνται. Γι' αυτό αποδόθηκε ως «μη αναγκαστικοί νόμοι». Ο δεύτερος αναφέρεται στην σεξουαλική πράξη κατά την οποία το ένα εκ των δύο ατόμων βρίσκεται κάτω από την ηλικία που θα μπορούσε να συναινέσει σε αυτή την πράξη, αναφέρεται δηλαδή σε ένα ανήλικο άτομο. Συνεπώς, ο «νόμιμος βιασμός» δεν μεταφέρει με σαφή τρόπο το συγκεκριμένο νόημα. Για τον όρο «statutory rape» επιλέχθηκε η απόδοση «βιασμός ανηλίκου». Και στις δύο αυτές περιπτώσεις ακολουθήθηκε μια πιο ελεύθερη, ερμηνευτική απόδοση.

Όσον αφορά το «European and World Value Survey» αυτό έχει χρησιμοποιηθεί σε ελληνικά κείμενα οπότε δεν ήταν δύσκολη η απόδοσή του. Την πρώτη φορά που αναφέρεται στο κείμενο προστέθηκε και το αρκτικόλεξό του. Έτσι στη συνέχεια χάριν συντομίας και προς αποφυγή της επανάληψης ολόκληρης της ονομασίας χρησιμοποιήθηκε το αρκτικόλεξο, αφού έχει αναφερθεί την πρώτη φορά και δεν είναι άγνωστη στον αναγνώστη του κειμένου. Για τον όρο «honoris causa», επειδή η μετάφραση του λόγω του συγκεκριμένου θα ήταν άτοπη αποφάσισα να διατηρηθεί στα λατινικά. Άλλωστε ορισμένες λατινικές εκφράσεις όπως αυτή (ad hoc, in vitro) μένουν κατά κανόνα αμετάφραστες στα ελληνικά.

Ακόμη αναφορικά με το λεξιλόγιο χρειάζεται κανείς να λαμβάνει πάντοτε υπόψη του το συγκεκριμένο. Η λέξη «sign» για παράδειγμα συνήθως σημαίνει σημάδι. Στην πρόταση όμως «although the sign of the coefficient is (unexpectedly) positive in El Salvador», η λέξη στο πλαίσιο της φράσης «sign of the coefficient» μεταφράστηκε ως «πρόσημο», διότι προέρχεται από τα μαθηματικά, τη στατιστική και το πεδίο της έρευνας. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό εκτός από τη γνώση της γλώσσας να αναγνωρίζουμε και το συγκεκριμένο, τι περιβάλλει μια λέξη.

Εν κατακλείδι, παρατηρούμε πως πίσω από κάθε μεταφραστική επιλογή βρίσκεται μια διαδικασία σκέψης. Η απόρριψη των επιλογών γίνεται μέσω τεκμηρίωσης όχι λόγω προσωπικής προτίμησης. Για τη μετάφραση αυτού του κειμένου τα πιο βασικά ζητήματα που κλήθηκα να αντιμετωπίσω αφορούσαν τα πραγματολογικό και το

διαγλωσσικό επίπεδο. Κατά τον τελικό έλεγχο της μετάφρασης αξιολογήθηκε το μετάφρασμα ως προς την λειτουργική καταλληλότητα, τη νοηματική συνοχή και η ακρίβεια. Βάσει της ομοιολειτουργικής μετάφρασης το κείμενο αποδόθηκε όσο πιο κοντά στο πρωτότυπο. Όπου αυτό δεν ήταν εφικτό το κείμενο αποδόθηκε ερμηνευτικά.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κελάνδριας, Π. Ι. (2016). Σχεδιασμός του μαθήματος μετάφρασης. Στο Λειτουργική διδακτική της μετάφρασης (σελ. 131-170). Αθήνα: Δίαυλος.

Chesterman, A. (1997). Translation Strategies. In *Memes of Translation: the spread of ideas in translation theory* (pp.87-113). Amsterdam/Philadelphia: J. Benjamins Publishing

Nord, C. (2014). Ο Λειτουργισμός στην Εκπαίδευση Μεταφραστών. Στο Γραμμενίδης, Σ. Π. (επιμ.), *Η μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα – Εισαγωγή στις λειτουργικές προσεγγίσεις* (σελ. 95-176), Αθήνα: Δίαυλος.

Vinay J.-P., Darbelnet J. (1995). A methodology of translation. In J.C. Sager, M.-J. Hamel (Ed.), *Comparative Stylistics of French and English – A methodology for translation* (pp. 30-50). Amsterdam/Philadelphia: J. Benjamins Publishing